

ترجمه از: آلبرت برناردی
وکیل پایه یک دادگستری

تأمین حقوق سهامدار خارجی در شرکتهای امارات متحده عربی

دفتر وکالت (الشریف) که یکی از مؤسسات حقوقی معروف شهر دویبی در امارات متحده عربی می باشد اخیراً اقدام به انتشار بولتن ماهانه به زبان انگلیسی حاوی مقالات حقوقی، تحولات جدید در قوانین و همچنین آراء مهم دادگاههای آن کشور نموده است. مقاله ای که ترجمه آن ذیلاً به نظر خوانندگان محترم می رسد مربوط است به ترتیبات تأمین و حمایت از حقوق سرمایه گزار خارجی در شرکتهای با مسؤلیت محدود امارات متحده عربی و از این جهت با توجه به فعالیت چشمگیر بازرگانان ایرانی در آن کشور می تواند اطلاعات سودمندی ارایه دهد، مضافاً بر اینکه با استفاده از این مقررات و تسهیلات ممکن است اطمینان و حمایت بیشتری در مورد سرمایه گذاری خارجی در ایران ایجاد کرد.

اکنون با فراغت از این توضیح مختصر و ضروری به مطالعه مقاله مزبور می پردازیم: هر شرکت با مسؤلیت محدود باید شرکتنامه و اساسنامه خود را به اداره ثبت شرکتهای تسلیم نماید تا قانوناً به ثبت برسد. شرکتنامه در حکم منشور و میثاق شرکت است که به موجب آن سازمان مربوط به اعضاء آن اداره می گردد و به طور کلی حقوق و تکالیف شرکاء براساس آن تعیین می شود. لذا شرکتنامه شامل حقوقی است که یک شریک می تواند مستقیماً علیه شریک دیگر اعمال نماید.*

*- چنین به نظر می رسد که شرکتنامه در قوانین امارات متحده در ارتباط با شرکتهای با مسؤلیت محدود از

قانون ثبت شرکتهای امارات متحده مهمترین قانون حاکم بر عملیات و فعالیتهای شرکتهای در آن کشور است. ماده ۲۲ قانون مزبور صریحاً اشعار دارد بر اینکه اتباع امارات متحده عربی باید دارای حداقل ۵۱٪ سهم‌الشرکه یا سهام شرکت (در شرکت سهامی به مفهوم قانون تجارت ایران) باشند.*

این حکم قانون را به هیچ وجه نمی‌توان تغییر داد، با این وصف شریک یا سهامدار خارجی می‌تواند به وسیله شرکتنامه‌ای که به دقت تنظیم شده و شامل موارد زیر باشد موقعیت خود را تحکیم نماید.

○ تقسیم سهام

اکثریت سهام مقرر در ماده ۲۲ قانون ثبت شرکتهای را می‌توان به بیش از یک شریک محلی اختصاص داد و به این ترتیب حتی المقدور سلطه انحصاری یک فرد محلی بر شرکت را به میزان کمتر رساند. یک سناریوی ممکن آن است که یک شریک محلی دوم را که دارای ۲٪ سهم‌الشرکه یا سهم باشد بر تعداد شرکاء محلی اضافه کرد و به این ترتیب شریک محلی اصلی دارای ۴۹٪ سهم‌الشرکه یا سهم خواهد بود، در حالی که شریک یا سهامدار خارجی نیز سرمایه‌گذاری خود را به میزان ۴۹٪ حفظ خواهد کرد و در نتیجه سرمایه‌گذار خارجی به اتفاق شریک یا سهامدار دوم محلی حائز اکثریت آراء خواهند بود.

○ مدیریت

مطابق بند (۱) ماده ۲۳۵ قانون ثبت شرکتهای مدیریت یک شرکت با مسؤولیت محدود را می‌توان به یک یا حداکثر تعداد پنج نفر مدیران سپرد. ماده مزبور همچنین مقرر می‌دارد که مدیران را می‌توان از بین شرکاء یا اشخاص خارج انتخاب نمود. بند (۲) ماده

اهمیتی بیش از اساسنامه برخوردار است و بسیاری از امور مربوطه به اداره شرکت به جای اساسنامه در شرکتنامه تعیین می‌گردد.

* به موجب قانون ثبت شرکتهای امارات متحده عربی شرکت با مسؤولیت محدود می‌تواند دارای سهام باشد.

فوق‌الذکر اشعار دارد بر اینکه مدیران را می‌توان در شرکتنامه یا قرارداد جداگانه تعیین کرد. هر گاه بیش از یک مدیر تعیین شده باشد می‌توان هیأت مدیره را تشکیل داد. وظایف و اختیارات مدیران، روش کار و نحوه رای دادن آنان باید در شرکتنامه تصریح گردد. چنانچه مدت تصدی مدیر در شرکتنامه قید نگردیده باشد وی در تمامی مدت حیات شرکت در سمت خود باقی خواهد ماند و به موجب بند (۳) ماده ۲۳۶ قانون سابق‌الذکر فقط در صورت وجود دلایل موجه می‌توان او را عزل نمود.

حدود اختیارات مدیر را می‌توان به تفصیل در شرکتنامه ذکر کرد. همچنین شرکت می‌تواند وکالتنامه جداگانه‌ای صادر نماید که به موجب آن سهامدار خارجی بتواند عملیات بازرگانی را به نام شرکت و بدون نیاز به اخذ موافقت سهامدار محلی انجام دهد. تذکر این موضوع ضرورت دارد که مدیر عامل و اعضاء هیأت مدیره در قبال شرکت ملزم به رعایت دقت و توجه لازم در انجام وظایف خویش هستند و در صورت سوء مدیریت، فربیکاری یا استفاده غیرقانونی از اختیارات خود و همچنین تخلف از مقررات شرکتنامه به موجب مواد ۱۱۱ و ۲۳۷ قانون ثبت شرکتها ممکن است شخصاً مسؤولیت امور فوق را عهده‌دار شوند. بنابراین مدیرانی که برای اداره امور شرکت انتخاب می‌شوند باید خطر از دست دادن مصونیت مسؤولیت محدود را بپذیرند.

○ حق رای

به موجب ماده ۲۴۵ قانون ثبت شرکتهای امارات متحده عربی هر شریک یا سهامدار می‌تواند برای حضور و اعمال حق رای در مجمع عمومی به یک شریک سهامدار دیگر که عهده‌دار مدیریت شرکت نباشد تفویض وکالت نماید. از این رو شریک یا سهامدار محلی می‌تواند به سرمایه‌گذار خارجی وکالت دهد که نمایندگی و وکالت وی را در مجمع عمومی به عهده داشته باشد. این ترتیب موجب خواهد شد که سرمایه‌گذار خارجی بتواند حق رای شریک یا سهامدار محلی را به نفع خود اعمال نماید. مع الوصف این روش فقط در موردی امکان‌پذیر است که سرمایه‌گذار خارجی عهده‌دار مدیریت شرکت نباشد.

○ انتقال سهام

بر اساس بند (۱) ماده ۲۳۰ قانون فوق‌الذکر سهم یا سهم‌الشرکه هر یک از شرکاء را می‌توان به سایر شرکاء یا اشخاص ثالث منتقل نمود و همچنین به موجب ماده ۲۳۳ قانون نام‌برده سهم‌الشرکه یا سهام شریک را می‌توان به ورثه وی انتقال داد.

در ماده ۲۳۱ قانون ثبت شرکتهای امارات متحده عربی مقرر شده است که انتقال سهم یا سهم‌الشرکه به اشخاص ثالث فقط پس از انصراف سایر شرکاء از قبول انتقال امکان‌پذیر می‌باشد. مع‌الوصف در زمان انتقال سهم یا سهم‌الشرکه شرکت شرکاء همواره باید مطمئن شوند که شرکاء محلی ۵۱٪ از سرمایه شرکت را در اختیار داشته باشند و به موجب بند (۳) ماده ۲۳۰ قانون مذکور تعداد شرکاء از ۵۰ نفر تجاوز ننماید. از این جهت هرگاه شرکت فقط مرکب از دو نفر شریک یا سهامدار باشد و شریک محلی سهم یا سهم‌الشرکه خود را به یک شخص ثالث واگذار نماید سرمایه‌گزار خارجی به عنوان شریک یا سهامدار شرکت حق موافقت یا عدم موافقت با انتقال را نخواهد داشت. برای تحکیم موضع سرمایه‌گزار خارجی شرکتنامه شرکت می‌تواند حاوی ماده‌ای باشد مبنی بر اینکه یک تبعه دیگر امارات متحده عربی را به منظور خریداری سهم یا سهم‌الشرکه شریک محلی تعیین نماید. این ترتیب موجب خواهد شد که شریک محلی متعهد و ملزم باشد سهم یا سهم‌الشرکه خود را به شریک محلی آینده عرضه نماید و به این وسیله سهامدار خارجی خطر مواجهه با یک شریک نامطلوب را کاهش خواهد داد.

○ تقسیم سود

به موجب بند (۳) ماده ۲۲۷ قانون ثبت شرکتهای امارات متحده عربی در شرکتنامه می‌توان مقرر نمود که سود و زیان شرکت را ممکن است به ترتیب دیگری غیر از آنچه در میزان سهم‌الشرکه یا سهام شرکاء تعیین شده است تقسیم کرد. به عنوان مثال هرگاه سرمایه شرکت متشکل از نسبت ۵۱٪ و ۴۹٪ باشد به طور کلی امکان‌پذیر است که تقسیم سود و زیان را بر اساس ۸۰٪ و ۲۰٪ تعیین نمود. مع‌الوصف شریک محلی را نمی‌توان کاملاً از کسب سود محروم یا از مشارکت در زیان معاف کرد.

موارد فوق را که به عنوان مثال ذکر شده است به منظور حفظ حقوق سرمایه گزار خارجی می توان بر طبق قانون ثبت شرکتهای بازرگانی امارات متحده عربی در شرکتنامه شرکت ذکر کرد.

قابل توجه همکاران محترم

نامه‌ای از سوی سرپرست محترم مجتمع قضایی شهید بهشتی واصل شده است که جهت اطلاع و رعایت آن توسط همکاران ارائه می‌گردد:

بسمه تعالی

ریاست محترم کانون وکلای دادگستری استان تهران

سلام علیکم:

بعضی از وکلای دادگستری با ارسال فاکس (که از نظر قضایی و قانونی حجیت آن مورد تردید است) برای موکلین خود نسبت به مراجع قضایی ایجاد توقع می‌نمایند استدعا دارم دستور فرمایید از ارسال این گونه تصاویر که نمی‌تواند سند تلقی شود خودداری گردد. ۱۵٪

حیدری قاسمی

معاون رئیس کل و سرپرست مجتمع قضایی شهید بهشتی